

одиниць проводиться засобами коментування нееквівалентної лексики, які абсолютно співпадають із засобами визначення термінологічної лексики. На першому рівні коментування необхідно активізувати синтаксичні моделі суб'єктно-предикативних відносин; в) навчальний текст-коментар граматично моделюється згідно з реальною ситуацією, і навчання граматиці проводиться на базі конкретного тексту; г) навчальний текст задає ситуацію спілкування, реалізує комунікативні інтенції в даній ситуації, передбачає вихід в реальну комунікацію; д) навчальні завдання до тексту формують свідоме відношення студентів до системної організації мови послідовно на лексичному, граматичному і комунікативному рівнях.

Тетяна Довгодько

канд. пед. наук, доцент, м. Київ

Микола Зелінський

канд. філос. наук, доцент, м. Київ

СИНДРОМ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ВНЗ: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРОФІЛАКТИКА

В умовах поглиблення інформаційної революції діяльність педагогів насичена зростаючою емоційною напруженістю, дефіцитом часу, робочими перевантаженнями, необхідністю постійно бути у «формі», частим дискомфортом на робочому місці. Останнім часом в системі вищої освіти, що перманентно реформується, відбуваються різного роду структурні зміни: об'єднання освітніх закладів в крупні комплекси, запровадження нових державних освітніх стандартів в контексті вимог Болонської декларації. Наслідком цих та інших масштабних перетворень стала інтенсифікація праці викладачів і підвищення вимог до них, які не можуть не позначитись на здоров'ї працівників системи освіти.

Сьогодні декларується образ успішної, впевненої у собі особистості. Однією із поширених перешкод на шляху досягнення професіоналізму і творчої самореалізації педагогів є синдром професійного вигорання (СПВ), що на нашу думку є однією з причин зниження якості навчально-виховного процесу у вищій школі. У зарубіжній літературі його позначають терміном *burnout* (англ.)

– «згорання», «згасання горіння». Вперше цей термін запропонував Х. Фроуденбергер (1974) для опису деморалізації, розчарування і крайньої стомленості лікарів та педагогів [2].

СПВ відноситься до числа феноменів професійної деформації. Оскільки дана деформація є наслідком фахового вигорання, то частіше науковці розглядають останнє явище. У зарубіжних дослідженнях розроблені три моделі СПВ. Перша модель виходить з того, що вигорання – це стан психічного та фізичного виснаження, зумовлений тривалим перебуванням в емоційно перевантажених ситуаціях. Друга модель описує вигорання як двомірний конструкт, який складається з емоційного виснаження і деперсоналізації, що виявляється у зміні ставлення до себе чи до оточення. Третю модель СПВ розробили американські вчені К. Маслач і С. Джексон (1981). Вони виділили три основні його складові: емоційне виснаження, деперсоналізація, редукція особистих досягнень.

До головних чинників, котрі знецінюють професійний статус викладача вищої школи, слід віднести і наявність у нього соціальної депривації, яка зумовлює почуття непотрібності своєї діяльності, незадоволеності нею. Розвиток синдрому вигорання носить стадіальний характер. На першій початковій стадії у викладачів спостерігаються окремі збої на рівні виконання функцій, боязнь допустити помилку. На другій стадії – зниження інтересу до роботи, підвищена роздратованість. Третя стадія – власне особистісне вигорання. Характерна повна втрата інтересу до роботи, емоційна байдужість, отупіння.

Профілактика вигорання включає три напрямки: 1) ефективна організація діяльності педагогів. Адміністрація може полегшити вигорання, якщо забезпечить їм можливість професійного зростання, налагодить соціальні, економічні та інші «важелі» для підтримки мотивації. Важливе також технічне оснащення навчальних аудиторій, їх відповідність санітарно-гігієнічним нормам (освітленість, температура, зручні меблі тощо); 2) створення психологічного комфорту у колективі. Важливим є право викладачів

самостійно розробляти й читати авторські курси лекцій; 3) урахування індивідуальних особливостей. Це, зокрема, можливість розвитку креативності, оскільки однією з ознак вигорання є ригідність мислення [1].

Отже, можна констатувати, що знання стадій і факторів СПВ дозволить уважніше ставитись до своєчасної профілактики розвитку досліджуваного синдрому.

Література

1. Орёл В. Е. Феномен «выгорания» в зарубежной психологии: эмпирические исследования и перспективы // Психологический журнал. – 2011. – Т. 22. – №1. – С.90–101.
2. Maslach С. Prevention of burnout: New perspectives / С. Maslach, J. Goldberg // Applied and Preventive Psychology. – 1998. – Vol. 7. – P. 63–74.

Інна Апоненко

канд. філол. наук, ст. викладач, м. Дніпро

КОМПЕТЕНТІСТНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

Модернізація української освіти висуває нові вимоги до системи не тільки шкільної, а й вищої медичної освіти. Суспільству потрібні освічені лікарі, здатні приймати відповідальні рішення з урахуванням можливих наслідків. Сьогодення вимагає мобільних, конструктивних фахівців, які володіють розвиненим почуттям відповідальності за долю людей та країни. Все це стало передумовою для вагомих трансформаційних процесів, які відбуваються у вітчизняній освітній галузі. На сучасному етапі модернізації освіти здійснюється методологічна перебудова навчального процесу вищої школи, спрямована на особистісний розвиток студентів, формування в них ключових та предметних компетентностей. Таким чином, особистісно-орієнтоване навчання та виховання трансформується у компетентнісний підхід. Теорія компетентнісного підходу в освіті представлена в працях зарубіжних учених Р. Бадера, Д. Мертенса, Б. Оскарсона, А. Шелтена. Українські ж перспективи компетентнісного підходу в сучасній освіті досліджували І. Бех, Н. Бібік, Л. Ващенко, І. Єрмаков, Л. Коваль, О. Локшина, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко та інші [1; 2].

Вивчення латинської мови має принципове значення для